LAZDIJŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

2018 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2019 m. kovo 18 d. Nr. IV 6.10- 1
Lazdijai

PRITARTA
Lazdijų rajono savivaldybės tarybos
2019 m. kovo mėn. d.
sprendimu 5TS-

Ataskaitą parengė
Savivaldybės kontrolierius Arūnas Markūnas

Su veiklos ataskaita ir joje paminėtų auditų ataskaitomis ir išvadomis galima susipažinti Lazdijų rajono savivaldybės interneto puslapyje www.lazdijai.lt

Suderinta: Danguolė Barauskienė, Birutė Talandienė, Gerda Daugėlaitė, Jonas Stankevičius, Gintautas Salatka

TURINYS

ĮŽANGA 3

I. TARNYBOS MISIJA 3

II. TARNYBOS VEIKLOS PLANAVIMAS IR ORGANIZAVIMAS 4

III. TARNYBOS VEIKLA IR REZULTATAI 5

IV. AUDITO KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS 10

V. TARNYBOS VEIKLOS VEIKSMINGUMAS 13

Suderinta: Danguolė Barauskienė, Birutė Talandienė, Gerda Daugėlaitė, Jonas Stankevičius, Gintautas Salatka

ĮŽANGA

Lazdijų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2018 metų veiklos ataskaita parengta vykdant Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą, vadovaujantis Lazdijų rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentu, Lazdijų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos nuostatais ir Lazdijų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2018 metų veiklos planu.

Kontrolės ir audito tarnyba yra Savivaldybės biudžetinė įstaiga, kuriai vadovauja ir už jos veiklą atsako Savivaldybės kontrolierius. Jis atskaitingas Savivaldybės tarybai.

Veiklos ataskaita skirta Lazdijų rajono savivaldybės tarybai, kuriai savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba yra atskaitinga bei Lazdijų rajono bendruomenei, kitiems savivaldybės viešojo sektoriaus subjektams. Ataskaitoje aptariami 2018 metais nuveikti darbai, kurie buvo planuoti ir atlikti, vykdant Kontrolės ir audito tarnybos funkcijas, pavestas Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu bei kitais teisės aktais.

Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba) siekia, kad visi savivaldybės viešojo administravimo subjektai tinkamai laikytųsi įstatymų, teisėtai ir efektyviai naudotų savivaldybės biudžeto lėšas ir turtą, pastoviai tobulintų savivaldybės finansų valdymo sistemą.

I. TARNYBOS MISIJA

Tarnyba yra viešas juridinis asmuo, prižiūrintis, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Tarnybos veiklos teisinį pagrindą suponuoja Lietuvos Respublikos Konstitucija, 1999 m. gegužės 25 d. Lietuvos Respublikos Seimo ratifikuota 1985 m. spalio 15 d. Europos Vietos savivaldos chartija, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, kiti įstatymai ir teisės aktai:

- ✓ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas,
- ✓ Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas,
- ✓ Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas,
- ✓ Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas,
- ✓ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas,
- ✓ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas,
- ✓ Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymas,
- ✓ Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymas,
- ✓ Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymas,
- ✓ Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos Savivaldybių skolinimosi taisyklės,
- ✓ Lietuvos Respublikos baudžiamasis kodeksas,

- ✓ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymas,
- ✓ Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymas,
- ✓ Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymas,
- ✓ Tarnybos nuostatai,
- ✓ kiti Lietuvos Respublikos teisės aktai.

Pagal šiuo metu galiojančias Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio nuostatas, Tarnyba, vykdydama jai pavestas funkcijas:

- ✓ atlieka išorės auditą savivaldybės administracijoje, savivaldybės administravimo subjektuose ir savivaldybės kontroliuojamose įmonėse;
- ✓ rengia ir savivaldybės tarybai teikia išvadą dėl savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo;
- ✓ rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl savivaldybės paskolų ėmimo, viešojo ir privataus sektorių partnerystės;
- ✓ nagrinėja iš gyventojų gaunamus prašymus, pranešimus, skundus ir pareiškimus dėl savivaldybės biudžeto lėšų ir turto, patikėjimo teise valdomo valstybės turto naudojimo, valdymo ir disponavimo juo.

Atlikdama auditus, Tarnyba savo veikloje vadovaujasi:

- ✓ Tarptautinės buhalterių federacijos, Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos patvirtintais Tarptautiniais audito standartais,
- ✓ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus patvirtintais Valstybinio audito reikalavimais, Finansinio ir teisėtumo audito vadovu, Veiklos audito vadovu.
- ✓ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo nustatytais pagrindiniais principais, kuriais pagrįsti Tarnybos vidaus dokumentai, leidžiantys užtikrinti veiklos nepriklausomumą, teisėtumą, viešumą, objektyvumą ir profesionalumą, t.y., kad auditai būtų atliekami objektyviai ir nešališkai, kad Kontrolės ir audito tarnybos valstybės tarnautojai nedalyvautų nesuderinamoje su einamomis pareigomis veikloje.

II. TARNYBOS VEIKLOS PLANAVIMAS IR ORGANIZAVIMAS

Kiekvienais metais, siekiant užtikrinti teisės aktais nustatytų funkcijų įgyvendinimą ir tinkamą tarnybos darbo organizavimą, rengiamas ir nustatyta tvarka derinamas bei tvirtinamas kontrolės ir audito tarnybos veiklos planas, kuriame pateikiami planuojami atlikti finansiniai ir veiklos auditai bei šių auditų atlikimo tikslai, apimtys, audito pradžios ir pabaigos laikas taip pat ir kitos priemonės, vykdant Tarnybos bendrosios bei specialiosios veiklos funkcijas.

Ataskaitiniais metais Tarnybos veikla buvo vykdoma pagal su Lazdijų rajono savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu suderintą, savivaldybės kontrolieriaus 2017 m. lapkričio 14 d. įsakymu Nr. O1.5-17 „Dėl Lazdijų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2018 m. veiklos plano“

patvirtintą 2018 metų veiklos planą. Su veiklos planu supažindintas savivaldybės administracijos centralizuotas savivaldybės vidaus audito skyrius ir Valstybės kontrolė.

Šioje ataskaitoje Tarnybos veikla bus pateikiama pagal minėtame veiklos plane nustatytus uždavinius ir priemones.

Tarnybos audituotinų subjektų skaičius 2018 metais buvo 34, iš jų: 20 biudžetinių įstaigų; 3 uždarosios akcinės bendrovės; 10 viešųjų įstaigų. Prie audituotinų subjektų dar priskaičiuotinas III konsolidavimo lygiui priskirtas savivaldybės iždas.

Tarnyba, vadovaudamasi Gyventojų aptarnavimo ir informacijos teikimo Lazdijų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyboje taisyklėmis, nagrinėja gautus gyventojų prašymus bei pasiūlymus. 2018 metais iš gyventojų gauti 3 žodiniai skundai. Skundai išnagrinėti ir pareiškėjams pateikti atsakymai.

Savivaldybės kontrolierius vykdo visas įstaigos vadovui įstatymais priskirtas funkcijas, taip pat kartu su pavaduotoja atlieka audito ir kontrolės veiklą. Savivaldybės kontrolieriaus stažas valstybės tarnyboje ir kontrolės sistemoje yra 18 metų, pavaduotojos – daugiau negu 2,5 metų. Tarnyboje yra patvirtintos 2 pareigybės, išorės audito ir kontrolės veiklą 2018 metais vykdė 2 valstybės tarnautojai, turintys aukštąjį universitetinį išsilavinimą. Tai kasmet yra didelis iššūkis metiniame veiklos plane privalomai numatytų priemonių įgyvendinimui, tuo pačiu ir Tarnybos metinio veiklos plano įvykdymui.

III. TARNYBOS VEIKLA IR REZULTATAI

Tarnyba, vykdydama Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu pavestą funkciją – prižiūrėti, ar teisėtai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai – auditą vykdo pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus ir savo veiklą grindžia profesionalumo, nuomonės nepriklausomumo, viešojo atskaitingumo, audituojamo subjekto atsakomybės, nuoseklaus apskaitos standartų taikymo, vidaus kontrolės, duomenų prieinamumo, audito metodų tobulinimo, viešųjų ir privačių interesų konflikto vertinimo principais.

Pagal Tarptautinius audito standartus, kuriais tarnyba vadovaujasi planuodama ir atlikdama auditus, viešojo sektoriaus subjektų grupė – tai visi komponentai, kurių finansinė informacija įtraukiama į grupės finansines ataskaitas, o grupę sudaro daugiau nei vienas komponentas. Grupės finansinių ataskaitų auditas apima visų viešojo sektoriaus subjektų grupės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių vertinimą ir nepriklausomos nuomonės pareiškimą, o grupės teisėtumo auditas – viešojo sektoriaus subjektų grupės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams vertinimą ir nepriklausomos nuomonės pareiškimą.

Vykdant Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu pavestą funkciją – kiekvienais metais iki liepos 15 dienos reglamente nustatyta tvarka teikia savivaldybės tarybai išvadą dėl pateikto tvirtinti savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo – 2018 metais buvo atliktas (baigtas) viešojo sektoriaus subjektų grupės 2017 metų finansinis (teisėtumo) auditas ir, kaip numatyta Tarnybos veiklos plane, III-iame ketvirtyje pradėtas 2018 metų viešojo sektoriaus subjektų grupės finansinis (teisėtumo) auditas. Taip pat atliktas veiklos plane numatytas veiklos auditas „Neformaliojo vaikų švietimo lėšų naudojimas 2016 – 2018 metais“ ir savivaldybės Tarybai pateiktos 4 išvados: viena dėl ilgalaikės paskolos ėmimo, trys – dėl garantijos suteikimo.

Viešojo sektoriaus subjektų grupės audito tikslas buvo įvertinti Lazdijų rajono savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius ir pareikšti nepriklausomą nuomonę, ar jie parodo tikrą ir teisingą padėtį ir yra parengti pagal finansinei atskaitomybei taikomą tvarką, taip pat įvertinti savivaldybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą bei jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams ir pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Atsižvelgdami į tai, kad viešojo sektoriaus subjektų grupių, rengiančių 2017 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinius, sudėtis skyrėsi bei įvertinę atskirų subjektų, sudarančių grupes, reikšmingumą ir nustatytus rizikos veiksnius, suplanavome ir atlikome audito procedūras Lazdijų rajono savivaldybės administracijoje, Lazdijų mokykloje-darželyje „Vyturėlis“, Lazdijų rajono Veisiejų Sigito Gedos gimnazijoje, Lazdijų rajono Kapčiamiesčio Emilijos Pliaterytės mokykoje ir Lazdijų rajono Aštriosios Kirsnos mokykloje. Pagrindinės audito procedūros buvo atliktos taikant statistinę atranką ir taikant sisteminį (žingsnio) atrankos metodą šiose audito srityse: pajamų ir išlaidų, mokėtinų ir gautinų sumų, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo, prekių ir paslaugų, viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinio duomenų sutikrinimo ir ilgalaikio turto.

Vertinant konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio teisingumą, didžiausias dėmesys buvo skiriamas subjektų duomenų teisingumui, nes savivaldybės administracija, rengdama ataskaitų rinkinį, remiasi jai pateiktų viešojo sektoriaus subjektų ataskaitų duomenimis. Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą savivaldybės rengia aukščiausiojo lygio metinių konsoliduotųjų ataskaitų rinkinius, kurie apima savivaldybės iždo, privatizavimo fondo ir savivaldybės biudžetinių ir sveikatos priežiūros viešųjų įstaigų finansinių ataskaitų rinkinius. Todėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio teisingumas tiesiogiai priklauso nuo viešojo sektoriaus subjektų pateiktų duomenų teisingumo.

Biudžeto vykdymo audito metu buvo vertinami 2017 metų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkiniai. Taip pat buvo vertinama, kaip audituojami subjektai laikėsi įstatymų ir kitų teisės aktų, sutartinių įsipareigojimų ir kitų reikalavimų. Savivaldybės 2017 metų biudžeto

vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinio audito ataskaitoje ir išvadoje pateikti pastebėjimai, išvados ir rekomendacijos dėl konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio sudarymo ir pateikimo, 2017 metų biudžeto pajamų ir išlaidų vykdymo, biudžeto lėšų naudojimo ir apskaitos, savivaldybės gautinų ir mokėtinų sumų, skolinių įsipareigojimų, savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo, taip pat pateikti kiti dalykai, nustatyti finansinio (teisėtumo) audito metu.

Atlikus finansinį (teisėtumo) auditą, pareiškiama nuomonė, kuri parodo ar audituojamo subjekto finansinės ir kitos ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais yra parengtos ir pateiktos pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius buhalterinę apskaitą ir finansinių ataskaitų sudarymą, ar audituojamame subjekte valdant, naudojant ir disponuojant valstybės ir savivaldybės lėšomis ir turtu, reikšmingų neatitikimų Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimams nenustatyta.

Auditorius atsako už nuomonės dėl (konsoliduotų) finansinių bei biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams suformavimą ir pareiškimą.

Audito ataskaita ir išvada pateikiama audituotiems subjektams, savivaldybės merui, savivaldybės administracijos direktoriui, savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui, taip pat, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo reikalavimais, skelbiamos savivaldybės interneto tinklalapyje www.lazdijai.lt. Tarnybos atlikto savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio bei savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo audito duomenys teikiami Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei jos nustatyta forma ir terminais

Dėl savivaldybės biudžeto ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams bei konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio.

Atliekant savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų finansinį (teisėtumo) auditą, buvo vertinamas Lazdijų rajono savivaldybės 2017 m. konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys, sudarytas konsoliduojant 32 - ų asignavimo valdytojų pateiktus biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius, kurį sudarė:

- Aiškinamasis raštas prie Lazdijų rajono savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitos už 2017 metus;
- Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2017 m. gruodžio 31 d. ataskaita metinė (forma Nr. 1- sav.);
- Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2017 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2-sav.);
- Skolinių įsipareigojimų statistinė 2017 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 3-sav.);
- Mokėtinų ir gautinų sumų 2017 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 4);

- Pažyma dėl skolinių įsipareigojimų pagal kreditorius, valiutas, pradinę ir likutinę trukmę 2017 m. gruodžio 31 d. (forma Nr. 3-sav. priedas).

Numatytuose audito subjektuose atlikus suplanuotas skaičiavimo, patikrinimo, analitines ir kitas audito procedūras ir surinkus pakankamai įrodymų nepriklausomai finansinio (teisėtumo) audito nuomonei pareikšti, pateikėme ***besąlyginę nuomonę*** dėl savivaldybės biudžeto ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams bei konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio.

Mūsų nuomone, Lazdijų rajono savivaldybės 2017 metų konsoliduojamų subjektų grupė visais reikšmingais atžvilgiais 2017 metais savivaldybės lėšas ir turtą valdė, naudojo ir disponavo jais teisėtai ir naudojo įstatymų nustatytiems tikslams, Lazdijų rajono savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą.

Dėl savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio.

Atliekant savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio auditą, Tarnybos vertinimui buvo pateiktas Lazdijų rajono savivaldybės Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys, sudarytas konsoliduojant 20 biudžetinių įstaigų, 3 viešųjų įstaigų ir pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą priskirto prie viešojo sektoriaus subjektų Lazdijų rajono savivaldybės iždo finansines ataskaitas:

- Finansinės būklės ataskaita pagal 2017 m. gruodžio 31 duomenis;
- Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2017 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Pinigų srautų ataskaita pagal 2017 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2017 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Lazdijų rajono savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio 2017 m. aiškinamasis raštas.

Atlikdami audito procedūras ilgalaikio materialiojo turto apskaitos srityje, nustatėme reikšmingus neatitikimus apskaitant vietinės reikšmės kelius ir gatves - Lazdijų rajono savivaldybės administracija nesivadovavo 12-ojo VSAFAS (viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartas) 7 punkto reikalavimais, todėl dėl savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio pareiškėme ***sąlyginę*** nuomonę.

Mūsų nuomone, išskyrus poveikį, kurį turi aukščiau įvardinti sąlyginės nuomonės pagrindą sudarantys dalykai, Lazdijų rajono savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą Lazdijų rajono savivaldybės konsoliduojamų subjektų grupės 2017 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę, 2017 metų veiklos rezultatus, pinigų srautus ir grynojo turto pokyčius pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus.

Audito ataskaitoje taip pat buvo pateikti pastebėjimai, kurie neturėjo įtakos nuomonei dėl biudžeto ir turto naudojimo, tačiau yra svarbūs. Audito metu nustatyti kai kurie neatitikimai dėl darbo užmokesčio apskaičiavimo ir išmokėjimo, vidaus kontrolės sistemos procedūrų veikimo trūkumai atliekant ūkines operacijas prekių ir paslaugų srityje, vertinant vidaus kontrolės procedūrą – inventorizaciją, pastebėta sisteminių neatitikimų galiojantiems teisės aktams.

Dėl neformaliojo vaikų švietimo lėšų naudojimo 2016 – 2018 metais veiklos audito

Veiklos audito metu ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu buvo vertinama Lazdijų rajono savivaldybės Neformaliojo vaikų švietimo (išskyrus ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo programas) programų teisinis reglamentavimas ir lėšų panaudojimas. Pagrindiniai audito klausimai: ar priimti teisės aktai užtikrina neformaliojo vaikų švietimo programų ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo programų vykdymą/organizavimą, koordinavimą ir įgyvendinimo kontrolę; ar neformaliojo vaikų švietimo lėšos naudojamos pagal tikslinę paskirtį ir ar neformaliojo vaikų švietimo lėšų valdymas užtikrina, kad lėšos būtų valdomos efektyviai ir naudojamos siekiant tenkinti mokinių pažinimo, ugdymosi ir saviraiškos poreikius.

Atlikus auditą buvo nustatyti kai kurie trūkumai ir neatitikimai, dėl jų pašalinimo Lazdijų rajono savivaldybės administracijai buvo pateiktos septynios rekomendacijos ir jų įgyvendinimo planas, Lazdijų meno mokyklai – viena rekomendacija ir jų įgyvendinimo planas. Vienas iš pagrindinių Tarnybos uždavinių yra rengti ir teigti savivaldybės tarybai sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl savivaldybės naudojimosi bankų kreditais, paskolų ėmimo ir teikimo, garantijų ir laidavimo už savivaldybių kontroliuojamų įmonių imamas paskolas.

Dėl garantijos suteikimo

Tarybai 2018 m. balandžio 19 d., vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsniu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimu Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo" bei atsižvelgiant į Lazdijų rajono savivaldybės administracijos 2018-03-27 raštą Nr. 1-846 „Dėl garantijos suteikimo" ir 2018-04-17 raštą Nr. 1-1062 „Dėl garantijos suteikimo", buvo pateikta savivaldybės kontrolieriaus išvada, kad rajono savivaldybės taryba turi teisę priimti sprendimą suteikti garantiją UAB „Lazdijų vanduo" iki 422 326 (keturių šimtų dvidešimt dviejų tūkstančių trijų šimtų dvidešimt šešių) Eur imamai paskolai dėl paskolos refinansavimo ir UAB „Lazdijų šiluma" - garantiją paskolai iki 17 314 (septyniolikos tūkstančių trijų šimtų keturiolikos) Eur dėl Veisiejų katilinės Nr. 1 rekonstrukcijos.

Suderinta: Danguolė Barauskienė, Birutė Talandienė, Gerda Daugėlaitė, Jonas Stankevičius, Gintautas Salatka

Tarybai 2018 m. gegužės 28 d., vadovaujantis aukščiau paminėtais teisės aktais bei atsižvelgiant į Lazdijų rajono savivaldybės administracijos 2018-05-28 raštą Nr. 1-1457 „Dėl garantijos suteikimo“, buvo pateikta savivaldybės kontrolieriaus išvada, kad Lazdijų rajono savivaldybės taryba turi teisę priimti sprendimą dėl garantijos suteikimo UAB „Lazdijų šiluma“ paskolai, neviršijančiai 100 000 (vieno šimto tūkstančių) Eur, gauti Veisiejų katilinės Nr. 1 rekonstrukcijai. Tarybai 2018 m. gruodžio 17 d. vadovaujantis aukščiau paminėtais teisės aktais bei atsižvelgiant į Lazdijų rajono savivaldybės administracijos 2018-12-12 raštą Nr. 1-3440 „Dėl išvados dėl garantijos suteikimo“, buvo pateikta savivaldybės kontrolieriaus išvada, kad Lazdijų rajono savivaldybės taryba, įvertinusi UAB „Lazdijų šiluma“ imamos paskolos svarbą ir reikšmingumą, turi teisę priimti sprendimą dėl garantijos suteikimo UAB „Lazdijų šiluma“ paskolai, neviršijančiai 300 000 (trijų šimtų tūkstančių) Eur, Europos Sąjungos projektams „Lazdijų katilinės rekonstrukcija pakeičiant biokuro katilą Nr. 3“ ir „Lazdijų katilinės rekonstrukcija pakeičiant biokuro katilą Nr. 4“ bendrafinansuoti.

Dėl ilgalaikės paskolos

2018 m. balandžio 19 d. buvo parengta ir pateikta Lazdijų rajono savivaldybės tarybai išvada dėl 1 029,1 tūkst Eur ilgalaikės paskolos ėmimo, kitos (332,4 tūkst. Eur) ilgalaikės paskolos grąžinimui (refinansavimui) bei Savivaldybės administracijos nurodytų investicinių projektų (696,7 tūkst Eur) finansavimui, su sąlyga, kad palūkanų ir maržos suma bus mažesnė (ne didesnė) nei turimų paskolų.

Atliekant vertinimą, buvo vadovautasi nuostata, kad savivaldybės administracijos pateikti duomenys yra teisingi, objektyvūs ir išsamūs, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka originalus. Tarnyba, atlikdama vertinimą, pagrindinį dėmesį skyrė savivaldybės skolinimosi ir skolos limitų laikymuisi ir buvo pateikta išvada, kad savivaldybė, imdama šią ilgalaikę banko paskolą, nepažeis Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimų.

IV. AUDITO KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

Darbuotojams, atliekantiems išorės auditą (finansinį ir veiklos) ir kontrolės funkcijas, keliami ypač aukšti profesiniai ir kvalifikaciniai reikalavimai. Audito kokybės kontrolė vykdoma viso audito metu, atliekant audito priežiūrą ir vidinę peržiūrą. Ji atliekama vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais ir Savivaldybės kontrolieriaus 2016 m. rugsėjo 5 d. įsakymu Nr. O1.5-12 „Dėl Lazdijų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos auditų organizavimo, kokybės užtikrinimo ir kontrolės taisyklių patvirtinimo“ patvirtintomis Lazdijų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos auditų organizavimo, kokybės užtikrinimo ir kontrolės taisyklėmis. Vidinė audito peržiūra – visus audito dokumentus peržiūri ne juos parengęs, o kitas

asmuo. Peržiūros metu svarbu įvertinti darbo dokumentus kaip visumą, užtikrinti jų pagrįstumą, tinkamumą, baigtumą ir kt.

Auditoriaus darbas reikalauja plataus spektro žinių, praktinių įgūdžių. Dirbant šį sudėtingą darbą būtina nuolat gilinti žinias ir tobulinti įgūdžius, domėtis gera praktika ir sugebėti ją pritaikyti savo darbe. Nesudarant galimybės Tarnybai savo žmogiškųjų išteklių plėsti kiekybine prasme, audito kokybė turi būti užtikrinama keliant valstybės tarnautojų kvalifikaciją, didinant profesionalumą. Darbas organizuojamas taip, kad visos užduotys būtų įvykdytos laiku ir numatytomis apimtimis, atliktų auditų kokybė atitiktų Valstybinio audito reikalavimus.

Valstybės tarnybos įstatymo 20 str. 2 dalis nustato, kad „Įgyvendinant Vyriausybės nustatytus kvalifikacijos tobulinimo prioritetus arba valstybės ar savivaldybių institucijai ar įstaigai, kurioje valstybės tarnautojas eina pareigas, tikslus ir uždavinius, atsiradus poreikiui valstybės tarnautojui įgyti naujų žinių ar kompetencijų, užtikrinamas valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo finansavimas iš valstybės ar savivaldybių institucijai ar įstaigai skiriamų valstybės biudžeto asignavimų ar kitų teisėtų lėšų."

2018 metais Tarnybos biudžete valstybės tarnautojų kvalifikacijos kėlimui buvo panaudoti 902,00 Eur, 2,04 proc. darbo užmokesčiui skirtų asignavimų. Tarnybos darbuotojai kvalifikaciją kėlė dalyvaudami *VšĮ Lietuvos savivaldybių asociacijos mokymo ir konsultavimo centro organizuotuose seminaruose –*

- „Audito ataskaitų rašymas";
- „Strateginis veiklos planavimas mažoje įstaigoje. SSGG metodas";
- „ Naujasis Valstybės tarnybos įstatymas ir svarbiausi pasikeitimai valstybės tarnyboje nuo 2019-01-01;
- „Viešųjų pirkimų auditas. Pirkimų rizikos"
- Savivaldybių nekilnojamojo turto auditas ir kryptys. Nacionalinio ataskaitų rinkinio 2017 m. audito rezultatai ir 2018-2019 m. darbų kryptys";
- „Pasidalijimas gerąja audito atlikimo praktika".

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės organizuotame seminare –

- „Veiklos audito ataskaitų rašymo gairės";
- „Finansinio ir teisėtumo audito išvadų ir ataskaitų rašymo gairės";

Lietuvos savivaldybių kontrolierių asociacijos seminare-

- Audito ataskaitų rašymas";
- „Strateginis veiklos planavimas mažoje įstaigoje. SSGG metodas";

Tobulinant viešojo sektoriaus audito kokybę, buvo toliau vystomas bendradarbiavimas pagal 2015 metais pasirašytą tarpusavio susitarimą tarp Valstybės kontrolės, Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Savivaldybių kontrolierių asociacijos, Vidaus auditorių asociacijos ir

Lietuvos auditorių rūmų, įgyvendinama 2015– 2020 m. bendradarbiavimo programa, kurios pagrindinis tikslas – padėti gerinti viešojo sektoriaus valdymą, išorės ir vidaus audito kokybę.

Ypač svarbus tampa bendradarbiavimas su Valstybės kontrole tuo aspektu, kad abejoms šalims Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 30 straipsniu yra pavesta atlikti viešojo sektoriaus subjektų metinių ataskaitų rinkinių ir (arba) viešojo sektoriaus subjektų grupių metinių konsoliduotų ataskaitų rinkinių auditą. Siekdami kuo efektyviau panaudoti turimus išteklius, gerinti auditų kokybę ir veiklos procesų optimizavimą, jau ne pirmus metus iš eilės bendradarbiaudami su Valstybės kontrole susitariame, kad šalys, vadovaudamosi 600-ojo Tarptautinio audito standarto „Specialūs svarstymai – grupės finansinių ataskaitų auditas (įskaitant komponentų darbą)“ nuostatomis, keisis surinkta informacija. Valstybės kontrolė, atlikdama 2017 metų nacionalinio konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio auditą, pasitikėjo ir pasinaudojo Tarnybos darbo dokumentais, sudarytais pagal konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių audito programą, pateikė savo surinktą informaciją apie savo audito programas, audito procedūrų rezultatus. Taip praktikoje buvo įgyvendintos Vietos savivaldos įstatymo nuostatos, kad savivaldybės kontrolierius sudaro sąlygas Valstybės kontrolės pareigūnams dalyvauti Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio audite tokiu mastu, kad Valstybės kontrolės pareigūnai surinktų tinkamus ir pakankamus įrodymus išvadai dėl nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio parengti ir teikia duomenis Valstybės kontrolei apie Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio audito rezultatus.

Tobulinant audito kokybę, buvo bendradarbiaujama ir su savivaldybių kontrolierių asociacija. Tarnyba savivaldybių kontrolierių asociacijos veikloje dalyvauja nuo jos susikūrimo, savivaldybės kontrolierius yra šios asociacijos valdybos narys, Alytaus apskrities kuratorius. Asociacijos tikslas – sudaryti sąlygas asociacijos nariams kelti kvalifikaciją, gilinti žinias ir praktinius įgūdžius, įgyvendinti išorės audito funkcijas savivaldybėse, pasidalinti patirtimi, aptarti aktualius klausimus. Savivaldybių kontrolierių asociacija, kurios nare yra ir mūsų tarnyba, jau dvylika metų yra Europos Sąjungos Europos regionų išorės audito institucijų organizacijos – EURORAI narė. Savivaldybės kontrolierius dalyvauja EURORAI darbe, pagal galimybes vyksta į jos organizuojamus seminarus ir įgyja tarptautinės patirties audito srityje, kuria pasidalija su tarnybos darbuotojais ir kitais asociacijos nariais.

Eropos regionų išorės audito institucijos kiekvienoje šalyje vykdo panašią misiją, kaip ir mūsų šalies savivaldybių Kontrolės ir audito tarnybos, todėl bendradarbiavimas su kitų šalių, kitų savivaldybių auditoriais yra ne tik vienas iš būdų įvertinti save kitų auditorių atžvilgiu, bet ir pasisemti audito atlikimo, veiklos organizavimo ir vykdymo gerosios patirties, taip užtikrinant kuo aukštesnę atliekamų auditų kokybę.

V. TARNYBOS VEIKLOS VEIKSMINGUMAS

Tarnybos veiklos veiksmingumas matuojamas atlikto darbo apimtimi ir rezultatų teigiamu poveikiu. Tarnyba įvykdė visas 2018 metų veiklos plane numatytas audito ir kontrolės užduotis, parengė ir pateikė visas Savivaldybės tarybos sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl Savivaldybės metinių ataskaitų, dėl skolinimosi galimybių.

Tarnybos veiklos veiksmingumą atspindi atlikus auditą ir kitas užduotis pasiekti tikslai, audituotų asignavimų valdytojų ir viešųjų juridinių asmenų finansinių ataskaitų didesnis informatyvumas, vidaus kontrolės ir finansų valdymo reikšmės supratimas, tikslingas lėšų ir turto panaudojimas.

Reikšmingiausiai audito veiksmingumas pasireiškia tuo, kad apie audito metu nustatytus teisės aktų pažeidimus, klaidas, netikslumus ir kitus trūkumus informuotas audituojamas subjektas juos ištaiso ir finansinėse ataskaitose išvengiama esminių iškraipymų. Audito metu nustatytų ir nurodytų trūkumų ištaisymas sudaro sąlygas išvengti jų tolesnio pasikartojimo, skatina audituojamo subjekto darbuotojų teigiamą požiūrį į audito darbą ir kontrolės priemonių, stiprinančių audituojamo subjekto finansų valdymą, tikslingą turto naudojimą, teisingų ir vartotojo poreikius atitinkančių finansinių ataskaitų parengimą, diegimą. 2018 metais auditų metu žodžiu ir/ar raštu informuoti subjektai reagavo į pateiktus pastebėjimus, taisė nustatytas klaidas ir neatitikimus, įgyvendino pateiktas rekomendacijas, tačiau kai kuriais atvejais pritrūko operatyvumo.

Baigdamas norėčiau padėkoti visų audituotų subjektų vadovams ir darbuotojams už bendradarbiavimą ir geranorišką supratimą, atliekant mums Tarnybos nuostatuose nustatytas funkcijas. Mus ir asignavimų valdytojus sieja bendras tikslas – kad Savivaldybės biudžeto lėšos ir turtas būtų naudojami pačiu efektyviausiu būdu, o mokesčių mokėtojams ir kitiems rajono gyventojams duotų kuo didesnę naudą. Kadangi sieja bendri tikslai ir uždaviniai, auditų rezultatus aptariame su audituotais subjektais ir rajono vadovais, nuolat bendraujame ir bendradarbiaujame su savivaldybės administracijos specialistais.

Atlikdami savo tiesiogines funkcijas, bendradarbiavome su savivaldybės kontrolės komitetu, siekėme keistis turima informacija, didinti audito poveikį ir audito ataskaitose pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo kontrolę. Tikimės, kad auditų rezultatai bus naudingi ne tik audituojamiems subjektams, bet ir savivaldybės tarybai bei savivaldybės administracijai priimant svarbius sprendimus, todėl ateityje taip pat tikimės konstruktyvaus dalykinio bendravimo ir bendradarbiavimo.

Iš gerbiamų Tarybos narių tikimės objektyvaus veiklos vertinimo, pastabų ir pasiūlymų dėl darbo tobulinimo bei audituotinų sričių pasirinkimo.

Savivaldybės kontrolierius Arūnas Markūnas

Suderinta: Danguolė Barauskienė, Birutė Talandienė, Gerda Daugėlaitė, Jonas Stankevičius, Gintautas Salatka